

Barcelona, 21 de març de 1976
Al carrer Entença, davant de la presó Model

A un policia armat,

Em costa de parlar amb tu. M'han pregat que t'escrigui una carta i, sincerament, em costa. Et trobo tan lluny! Tu sempre parles en castellà, jo en català. T'estic escrivint en català i em produeix estranyesa. Mai no havia parlat a un policia en català. Sembla absurd. I, en realitat, l'absurd és que al meu país no hi hagi policies del meu país. Jo us conec bastant bé perquè he estat vuit vegades a comissaria, perquè he fet amb vosaltres un viatge en cotxe de Girona a Zamora i de Barcelona a Madrid, perquè he mantingut llargues converses amb vosaltres a l'Hospital Clínic, on em mantingueren incomunicat uns quants dies, ja fa cinc anys. Moltes, moltes vegades he entrat en contacte amb vosaltres, amb les vostres porres, amb les vostres atencions, amb les vostres empentes, amb els vostres problemes familiars, amb les vostres puntades de peu, amb les vostres preocupacions íntimes. Us conec bastant bé. Us he estat observant llargament des de la finestra enreixada de la presó de Carabanchel, mentre dia i nit muntàveu la guàrdia en les garites de la muralla o quan, de 9 del matí a 9 del vespre, ficats en el cotxe patrulla blanc, vigilàveu els «captaires de la pau» que munten la guàrdia, tot esperant l'amnistia, davant de la presó Model de Barcelona. I us conec per moltes coses més que allargarien massa aquesta carta. M'agrada conèixer les persones d'aprop. I us estimo profundament. Hi ha gent que us té un odi concentrat, altres us tenen compassió, altres són amics vostres, altres són els vostres amos i us utilitzen. Jo no tinc per ara cap policia amic, però us estimo profundament. Encara no s'ha inventat cap estat en el món sense policia. És possible que algun dia s'hi arribi. Avui, no. Els policies són necessaris. Feu, doncs, un servei i cal tenir-lo present. Un dia, estava jo detingut dins d'un cotxe patrulla, un «gris» a cada costat en el seient de darrera, estrets, i el «cabo» i el «xofer» al davant. El cap manipulava el ràdio-telèfon. Es sentia la veu de «Jefatura» ordenant a un cotxe patrulla d'acudir a salvar una velleja intoxicada per una escapada de gas en un pis del carrer Menéndez Pelayo.

– Veu com els policies també fem coses bones?

Em digué el cap. Jo no li vaig respondre perquè guardava silenci en protesta de la injusta detenció meva. Però era ben cert. Els policies també fan coses bones i àdhuc coses heroiques.

Un altre dia, davant meu, un policia com tu es tragué la porra i, sense avisar, es posà a pegar a la gent que estava amb mi. Jo li vaig cridar:

– Això està molt mal fet!

Ell em feu:

– Tot el que fa la policia està molt mal fet.

– No. La policia fa coses ben fetes, però això està molt mal fet.

I marxà sense picar més.

La policia fa coses ben fetes i àdhuc, per desgràcia, és necessària. Molta gent que odia la policia, que la critica o que crida en les manifestacions: «dissolució de cossos repressius!» o «policies assassins», potser no pensa que, gràcies a innumbrables serveis de la policia, sovint ignorats, resten ateses moltes necessitats, que altrament produirien greus inconvenients a la població. La policia ajuda en moltes necessitats, atén a molts accidents, evita molts accidents. Aquesta és la raó de l'existència de la policia. És un servei per al poble.

Però els poderosos, escudats en aquest servei, fan servir la policia per a imposar als febles la llei del més fort. És una operació tràgica. Gent del poble, sovint la més pobra, la més oprimida, és comprada amb un atractiu sou de 25.000,- pessetes al mes –mai no havien vist tants diners junts!– per anar contra el poble, contra els companys i a favor de l'opressor del poble, de l'opressor dels companys. Això, si es fes amb plena consciència, tindria un nom: Traïció. Però qui entra de policia, degut a la misèria i a la ignorància que pateix, no sap el que fa. La seva traïció al poble no és conscient. I després, un cop dintre del cos, els superiors ja vetllen prou per a omplir-li el cap d'idees d'odi contra els treballadors, contra els estudiants, contra els manifestants, contra els partits polítics del poble, contra el mateix poble. L'obra mestra dels poderosos és aconseguir enfrontar el poble contra el poble, mentre ells es freguen les mans de satisfacció.

Jo estimo profundament els policies, però no tinc cap policia amic. Jesús manà d'estimar àdhuc els enemics. Jo considero els policies enemics del poble i, per tant, enemics meus. Vull referir-me als policies del meu país. Són traïdors al poble i, per tant, enemics. Molts són traïdors inconscients, alguns en són conscients. Tard o d'hora us aneu adonant del paper que us toca fer en aquest país. Un trist paper.

– Però l'Església també a Espanya serveix els poderosos.

– Una gran quantitat de sacerdots i de fidels ens hem separat d'aquest servei i ens hem passat al servei dels oprimits. Vosaltres, per això, ens perseguiu i ens odieu. Jo he sentit de la vostra boca a «Jefatura»: «¡ya verás tu que mal la pasarás cuando se levante la veda de curas!». Crec que vosaltres també hauríeu de plegar de servir els poderosos.

– Jo he de mantenir una família i vostè, no.

– Poseu-vos a treballar en un altre ofici.

– No guanyaríem tant perquè no tenim ofici.

– Altres obrers ho fan i també tenen fills.

Sí. Fer-se policia és una solució fàcil, però, en les actuals circumstàncies, greument equivocada.

Potser són pocs els teus companys que saben que són traïdors al poble, però inconscientment sí que ho saben molts. Es veu en la vostra mirada insegura. Es veu en el nerviosisme que teniu quan us veieu obligats a detenir un innocent. Es veu quan marqueu distàncies amb la policia secreta de la brigada d'investigació social. «Ells cobren molt i treballen poc, nosaltres cobrem poc i treballem molt i, a sobre, ens tracten

a patades» em deia un policia armat, que em vigilava en una de les cel·les fatídiques de la Via Laietana. Sabeu que sou traïdors perquè altrament no gosàrieu pegar tan fort i tantes vegades a gent pacífica i desarmada. Esteu inconscientment disgustats amb vosaltres mateixos. La vida us ha fet caure en una ratera. Us espanta la sort correguda per la policia salazarista portuguesa. Us havíeu acostumat a actuar arbitràriament sense conseqüències. Us havíeu acostumat a obeir sense pensar, àdhuc quan allò que us manaven era quelcom de monstruós i inhumà. Heu fet coses molt dolentes, durant massa temps i ara la gent ja no diu: «aquest policia és dolent», sinó que diu: «la policia és dolenta». Ara us sentiu com una fera acorralada i carregada de por. Us esteu tornant extraordinàriament agressius i perillosos. Darrerament vosaltres provoqueu la gent i la gent us provoca a vosaltres: el poble contra el poble, mentre els poderosos es freguen les mans. No us adoneu de la trampa?

Sou del poble, sou uns servidors del poble, hauríeu de sentir simpatia per les reivindicacions populars, pels partits i per les organitzacions sindicals populars, pels estudiants preocupats per la situació dels oprimits. Sou del poble i potser veniu de les zones més oprimides. Perquè no torneu a posar-vos al servei del poble oprimit fent tots els sacrificis que calgui?

Abans de tancar aquesta carta, escrita a peu dret davant de la presó, interrompuda mil vegades per les moltes persones del poble que s'adhereixen a la meva petició d'amnistia, et voldria fer una confessió estranya.

M'heu pegat, m'heu detingut, m'heu insultat moltes vegades. Saps què penso, per exemple, quan estic arrupit a terra, les mans al cap per protegir-lo, mentre rebo la pluja terrible dels vostres cops de porra? Sento una fonda tristesa de que us vegeu obligats a pegar-me. Em sap greu ésser ocasió de que perdeu la vostra dignitat d'homes pegant un company innocent i indefens. I m'avergonyeixo de l'acumulació d'avantatges que m'ha deslliurat de veure'm obligat a ésser policia d'aquest règim, mentre que vosaltres, mancats d'altres sortides, provinents de terres explotades per gent de la meva terra i d'altres terres, us veieu forçats a fer el trist paper que feu. Jo, ric de possibilitats, vosaltres caiguts en la ratera fatídica de trinxadors de l'autèntic privilegiat. La injustícia que m'ha fet a mi home de carrera us ha fet a vosaltres homes de la porra. I aquesta injustícia clama venjança. Quan em pegues, policia, sense tu saber-ho, es realitza un acte de justícia. Tu alliberes d'una justa ira inconscient donant-me cops i jo m'allibero d'una justa vergonya de privilegiat rebent cops. Quan arribi la societat que jo vull, tu no em pegaràs perquè no em tindràs enveja, perquè tu i jo tindrem igualtat d'oportunitats davant la vida.

Aquell dia ens podrem donar una forta abraçada.

Lluís M. Xirinacs.

Edició original: «Pax Christi».